

Hanna Popowska-Taborska*

Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk
Warszawa

Odszedł Profesor Wiesław Boryś

29 listopada 2021 roku zmarł w Krakowie Profesor Wiesław Boryś, mój wieloletni naukowy Przewodnik po krętych ścieżkach słowiańskich etymologii. Przez ponad lat piętnaście pracowaliśmy nad sześciotomowym *Słownikiem etymologicznym kaszubszczyzny* (1994–2010) i choć praca bynajmniej łatwa nie była, a terminy grantów otrzymywanych na kolejne tomy nakazywały często nadmierny pośpiech, cały okres tej pracy wspominam jako nadzwyczaj ciekawą i wielką Przygodę Naukową.

Choć pomysł opracowania tego Słownika wyszedł ode mnie, nie mam najmniejszej wątpliwości, że dołączenie się do tej pracy specjalisty tej miary co Wiesław Boryś było dla tego zamierzenia szczególnie szczęśliwe. Pisywaliśmy hasła oddzielnie i w odległych od siebie miastach. Wiesław pracował nad nimi w Krakowie, ja – w Warszawie. Łączyło nas to, że oboje najczęściej pracowaliśmy w nocy i często już o poranku wymienialiśmy się za pomocą e-maili rezultatami naszej pracy. Nie muszę dodawać, że proponowane przeze mnie interpretacje częściej ulegały uzupełnieniom i zmianom, ale dyskusje między nami z reguły toczyły się w tonie pogodnym i przyjacielskim. Mój Preceptor i Współautor był już w tym czasie znawcą języków południowej Słowiańszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem języka chorwackiego, mnie z kolei cechowała bardziej dogłębna

* Hanna Popowska-Taborska, Professor Emeritus, The Institute of Slavic Studies of the Polish Academy of Sciences, Warszawa, Poland.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7718-8505>.

e-mail: rocz.slawist@uwr.edu.pl.

znajomość kaszubszczyzny z jej znacznym geograficznym i fonetycznym zróżnicowaniem.

Gdy rozpoczynaliśmy pracę nad *Słownikiem etymologicznym kaszubszczyzny*, na Kaszubach proces zanikania dawnych układów gwarowych był już wyraźnie zaawansowany. Wzmagaly się również wspierane przez inteligencją kaszubską liczne zabiegi zmierzające do tworzenia i precyzowania kaszubskiego języka literackiego. Naszą ambicją było zgromadzenie i zinterpretowanie w *Słowniku etymologicznym kaszubszczyzny* wyrazów dyferencyjnych w stosunku do polskiego języka literackiego. Fakt, że ostatecznie zgromadzono tu blisko 4000 haseł (szereg zaś innych czeka jeszcze na opracowanie), dobitnie podkreśla specyfikę i odrębność leksyki kaszubskiej. Kaszubszczyzną zajmował się Profesor przez wiele lat. Jego bibliografia zawiera na ten temat szereg rozważań etymologicznych i historycznych.

Nie jest łatwo we wspomnieniu pośmiertnym ująć wszystkie naukowe osiągnięcia Zmarłego o tak bogatym dorobku naukowym i o tak rozległym zakresie tematycznym. W pamięci największej liczby odbiorców nazwisko Profesora zachowa się niewątpliwie jako autora najnowszego nowoczesnego *Słownika etymologicznego języka polskiego* (Kraków 2005). Fakt, że *Słownik* ten spełnia wszystkie wymogi stawiane nowoczesnym słownikom naukowym, a równocześnie przeznaczony jest dla różnego typu użytkowników, czyni z tej pracy przedmiot szczególnych zainteresowań.

Na to, aby powstało dzieło, którego pozazdrościć nam dziś może większość narodów słowiańskich, pracował Wiesław Boryś znaczną część swojego długiego życia. Zainteresowanie narodami pokrewnymi Polakom i ich językami zrodziło się w nim już w szkole średniej w związku z lekturami powieści historycznych, szczególnie zaś z fascynacją książkami Teodora Tomasa Jeża opisującego wyzwolenie walki Słowian południowych. Wspominał o tym w roku 2008, gdy jako jedyny z polskich badaczy otrzymywał prestiżową nagrodę za krzewienie kultury chorwackiej. Bibliografia Profesora w tym czasie przekroczyła już 180 pozycji i oprócz licznych studiów z dziedziny południowosłowiańskiej, polskiej i kaszubskiej obejmowała cenne rozważania na temat leksyki prasłowiańskiej i ogólnosłowiańskiej podbudowanej tak dobrze znaną Autorowi analizą geografii leksykalnej.

Czytelnikom „Rocznika Sławistycznego” prace Wiesława Borysia są szczególnie bliskie. Jego wielostronicowe artykuły i recenzje spotkać bowiem można było prawie w każdym numerze tego „Rocznika”. Smutek, że nie pojawią się już więcej na naszych łamach, jest dodatkowo tym większy, że znamy niektóre dalsze plany badawcze, które Profesor zamierzał w najbliższym czasie przedstawić.

Dziś żegnamy nie tylko wielkiej miary Sławistę. Ci, którym dane było z nim współpracować i uczyć się, żegnają również swego Mistrza i Nauczyciela, a nade wszystko pogodnego, otwartego i dobrego człowieka.

Literatura [References]

- Boryś W., 2005, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Kraków.
Boryś W., Popowska-Taborska H., 1994–2010, *Słownik etymologiczny kaszubszczyzny*, t. 1–6, Warszawa.

Summary

Professor Wiesław Boryś has passed away

The article describes the author's collaboration with professor Boryś on the publication of a six-volume "Dictionary of the Kashubian etymology" (Warszawa 1994–2010). In addition, the author briefly describes the achievements of the deceased Professor in the field of Slavic linguistics, focusing on the publication of "Dictionary of the etymological Polish language" (Krakow 2005) – an outstanding work on which the Professor worked for most of his life.

Keywords: Wiesław Boryś, Slavic studies, etymological dictionary, Kashubian language.